

Juridische aspecten van het pensioenakkoord

Bianca van Tilburg

Vereniging voor Pensioenrecht

8 maart 2011

HOLLAND VAN GIJZEN

ADVOCATEN EN NOTARISSEN

Stand van zaken pensioenakkoord

- ▶ 4 juni 2010 - Pensioenakkoord sociale partners
- ▶ Door kabinetsformatie vertraging in uitwerking: aanpassingen in 2011 zijn niet meer haalbaar
- ▶ Diverse overlegorganen beoogden een akkoord te bereiken einde januari / begin februari 2011
- ▶ Nieuw sociaal akkoord verwacht: voorjaar 2011
- ▶ Daarna brief van Kabinet aan Tweede Kamer met de hoofdlijnen van de te wijzigen pensioenwetgeving

Afspraken volgens pensioenakkoord

- ▶ Verhoging van de AOW-leeftijd
  - ▶ 2020: 66 jaar
  - ▶ 2025: 67 jaar? (in 2015 bepalen)
- ▶ Tweede pijlerpensioen
  - ▶ Nieuw pensioencontract
    - ▶ Combicontract
    - ▶ Reëel contract met zachte rechten
  - ▶ Aanpassing Witteveenkader
- ▶ Beter vermogensbeheer en goede governance

Nieuwe pensioencontracten

Idee is:

- ▶ Pensioenaanspraken en –rechten moeten aangepast kunnen worden aan schommelingen op de financiële markt
- ▶ Pensioenaanspraken en –rechten moeten aangepast kunnen worden aan de toename van de levensverwachting

- ▶ Combicontract
  - ▶ Harde kern van lagere nominale onvoorwaardelijke rechten; en
  - ▶ Schil van flexibele voorwaardelijke rechten

- ▶ Reëel contract met zachte rechten
  - ▶ Volledig flexibele en voorwaardelijke pensioenregeling

Aanpassen financieel toetsingskader

- ▶ Financieel toetsingskader wordt aangepast
  - ▶ Financieel toetsingskader voor combicontracten
    - ▶ Bescherming door hoge financiële buffers door hoog zekerheidsgehalte
    - ▶ Onvoorwaardelijke, onaantastbare rechten
  - ▶ Financieel toetsingskader voor reële contracten
    - ▶ Uitgaande van reële dekkingsgraad
    - ▶ Door meer voorwaardelijke rechten minder hoge financiële buffers nodig

- ▶ Onze verwachting is dat reële contracten de voorkeur zullen genieten
  - ▶ Wijziging pensioenovereenkomsten, waarbij risico's meer naar werknemers verschuiven
  - ▶ Issue: medezeggenschapstrajecten

Benodigde wijzigingen pensioenwet

- ▶ Behoud pensioenaanspraken
  - ▶ Artikel 18: in geval van verlaging pensioengrondslag
  - ▶ Artikel 20: in geval van wijziging pensioenovereenkomst
    - ▶ Pensioenakkoord: leidt tot wijziging pensioenovereenkomst, maar latere aanpassing zal binnen pensioenovereenkomst vallen. Kunnen aanspraken dan tijdens actief dienstverband gewoon verlaagd worden?
  - ▶ Artikel 55: behoud pensioenaanspraak bij einde dienstverband
Aanpassing na uit dienst kan dan niet meer?
- ▶ Tijdsevenredige verwerving pensioenaanspraken
  - ▶ Artikel 17 Pensioenwet

Benodigde wijzigingen Pensioenwet

- ▶ Interne waardeoverdracht (artikel 83 Pensioenwet)
  - ▶ Bij wijziging van de pensioenovereenkomst
  - ▶ Wordt de pensioenovereenkomst gewijzigd of behoort de aanpassing al tot de inhoud van de overeengekomen pensioenovereenkomst?
    - ▶ Dan is geen interne waardeoverdracht mogelijk volgens het gesloten systeem van de Pensioenwet

- ▶ Als het wel een wijziging van de pensioenovereenkomst is:
  - ▶ Deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden mogen geen bezwaar hebben
  - ▶ Wat als wel bezwaar?

Karakter nieuwe pensioencontracten

▶ Artikel 10: karakter pensioenovereenkomst

▶ Uitkeringsovereenkomst:

 Uitkering van een bepaalde hoogte die vanaf een bepaalde leeftijd ontvangen wordt

▶ Kapitaalovereenkomst:

 Hoogte van het kapitaal staat vast bij ingang van pensioen

▶ Premieovereenkomst:

 Afspraak over periodiek te betalen premie
Beleggings- en langlevensrisico liggen bij de werknemer

Stelling

“Er zijn straks alleen nog maar DC-regelingen!”

Onze vooruitblik...

- ▶ Alle pensioenregelingen kwalificeren als DC, want de pensioenuitkomsten zijn onzeker, want afhankelijk van:
  - ▶ Schommelingen op de financiële markt
  - ▶ Toename van de levensverwachting
- ▶ Gevolg van deze pensioenonzekerheid
  - ▶ Bijspaarmodules om fiscaal gefacilieerd toch tot een pensioen te komen van 70% op basis van middelloon
  - ▶ Waar onderbrengen is een vraag
    - ▶ Tweede pijler: pensioenfonds/verzekeraar/banken/ppi
    - ▶ Derde pijler: verzekeraar/banken
  - ▶ Premiestelling complex, want onzeker wat bij te verzekeren

---

Onze vooruitblik...

- ▶ Gevolgen van DB-regelingen die uitwerken als DC
  - ▶ Geen zeggenschap over de beleggingen, zoals bij een DC
  - ▶ Wel zeggenschap gewenst als deelnemer, zodat het resultaat beïnvloed kan worden
    - ▶ Keuze in beleggingen/sparen
    - ▶ Keuze in risico-profiel
    - ▶ Keuze voor vermogensbeheerder
    - ▶ Vervolgstap: keuze voor pensioenuitvoerder?

- ▶ Bewustwording eigen verantwoordelijkheid werknemer is erg belangrijk!

Stelling

---

*“Nieuwe pensioencontracten rechtvaardigen
verplicht gestelde Bedrijfstakpensioenfondsen
niet meer!”*

Aanpassen Witteveenkader

- ▶ Basis van het Witteveenkader
  - ▶ Mogelijkheid bereiken normpensioen:
70% van het laatstverdiende salaris

- ▶ Op basis van pensioenakkoord
  - ▶ Maximum opbouwpercentages worden lager
  - ▶ DC-staffels zullen worden aangepast, lagere premies
  - ▶ Inbouw franchise op basis van AOW meestijgend met de loonontwikkeling
  - ▶ Overgangsmaatregelen voor reeds opgebouwde pensioenen
  - ▶ Blijft de norm 70% van het laatstverdiende salaris of wordt deze bijgesteld naar bijvoorbeeld 70% op basis van middelloon?

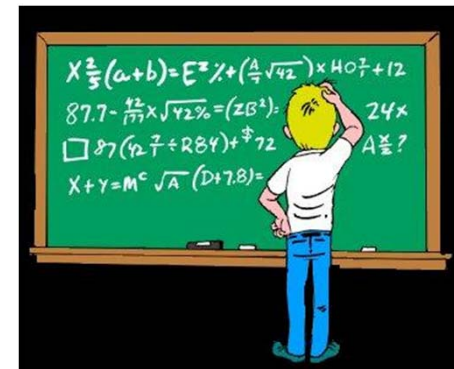
Vermogensbeheer en governance

- ▶ Pensioenfondsbesturen moeten voorgedragen kandidaat bestuursleden niet vanzelfsprekend accepteren
  - ▶ Werken met profielen ten aanzien van deskundigheid
  - ▶ Meer diversiteit in pensioenfondsbesturen
    - ▶ Convenant diversiteit pensioenfondsen
    - ▶ Evenwichtige afspiegeling van deelnemersbestand
  - ▶ Uitwerking in principes goed pensioenfondsbestuur?

- ▶ Bestuursleden moeten voldoende tijd krijgen voor de goede taakuitoefening
  - ▶ Adequate vergoeding in relatie tot gevegd tijdsbeslag
  - ▶ Nadere uitwerking in wetgeving/principes?

Worden de doelen uit het pensioenakkoord bereikt ten aanzien van pensioencontract?

- ▶ Solidariteit in pensioenregeling behouden? => DC **✗**
- ▶ Meer ruimte voor individuele keuzemogelijkheden **8**
- ▶ Nieuw pensioencontract moet:
  - ▶ Transparant zijn
  - ▶ Zo compleet mogelijk
  - ▶ Eenvoudig te begrijpen
  - ▶ Uitvoerbaar zijn tegen zo laag mogelijke kosten
- ▶ Communicatie wordt nog belangrijker!
  - ▶ Aanscherping eisen in Pensioenwet is nodig
- ▶ Bewustwording bij deelnemers is van belang om procedures te voorkomen!

≠

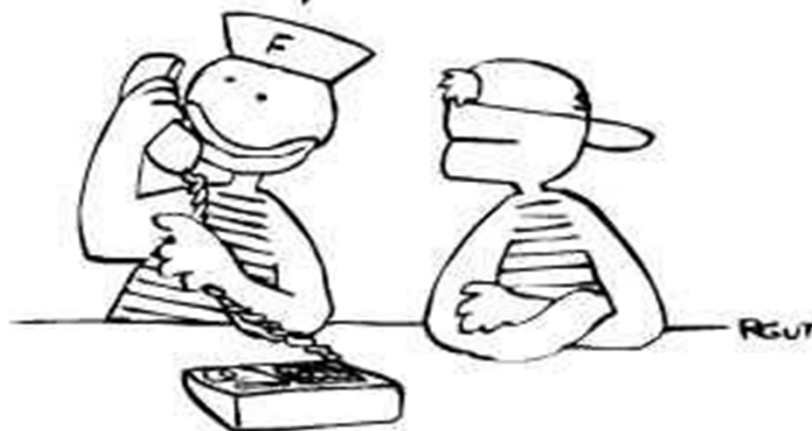

FOKKE & SUKKE
KRIJGEN PENSIOENADVIES

WAT FIJN DAT LI BELT!!!

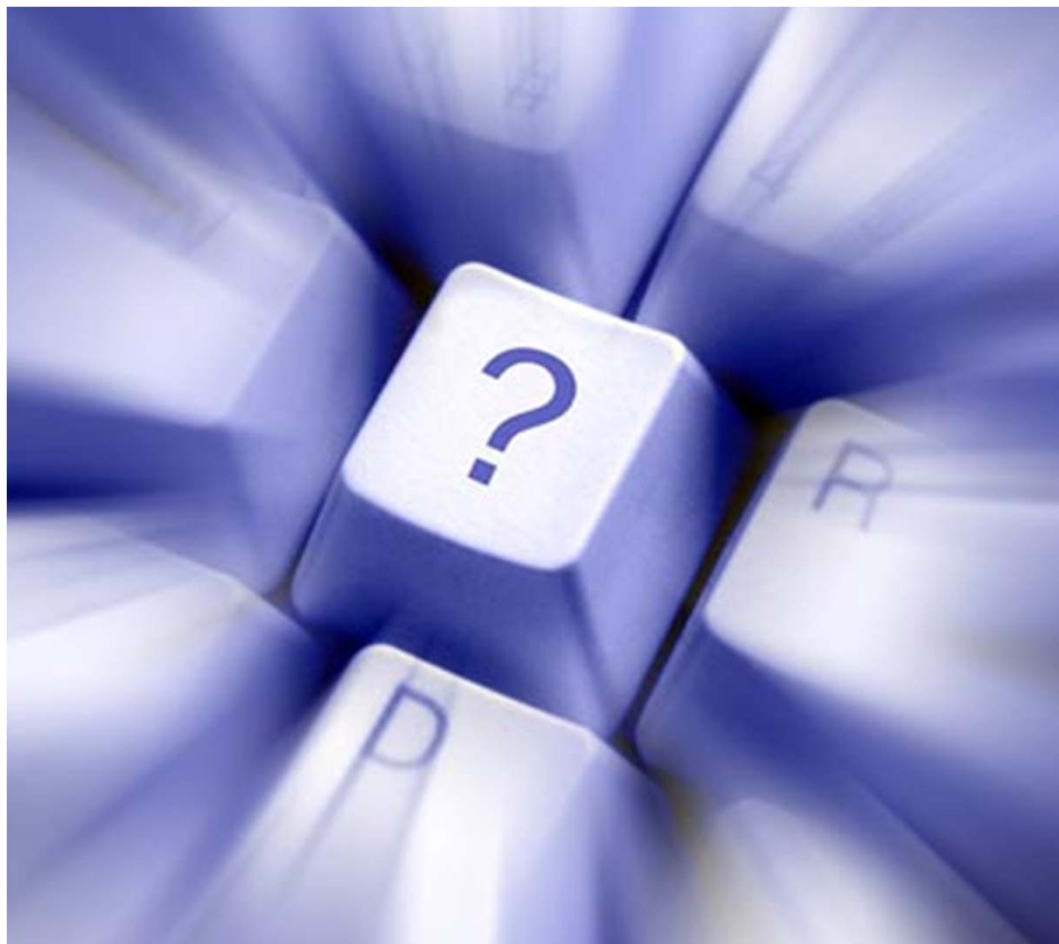
WE WILDEN NĒT
STOPPEN MET WERKEN!

Vragen?

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is een limited liability partnership gevestigd in Engeland en Wales met registratienummer OC335658. In relatie tot Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) venoot van Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24433164. Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP heeft een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin is opgenomen dat iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald. De algemene voorwaarden zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam en zijn in te zien op www.hollandlaw.nl.

HOLLAND VAN GIJZEN
ADVOCATEN EN NOTARISSEN